

Cuvântul de la Arad

On. Biblioteca Muzeului Cultural
Arad

Apare astăzi de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația
Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Magnații din Ungaria și țăranul român în proces la Paris

O informație scurtă ne vestește, că Tribunalul arbitral din Paris, a dat dreptate de cauză păcălor și latifundiarilor unguri din Ardeal, expropriați de moșiile lor extinse, în interesul și pentru improprietărea țăranilor români.

Nu prea înțelegem ce rol are acest Tribunal strein în orânduirea treburilor din Țara noastră și mai ales cum crede acest for de judecată să execute hotărările sale, date în cauza noastră de reformă agrară.

După cât știm timp de 1000 de ani, cât a durat procesul nostru milenar cu magnații Ungariei, nu i-a cam trăznit nimăriu prin cap, nici unui Tribunal din lume, să judece plângerea țăranilor iobagi din Ardeal, frânti pe roată, sau arși de vii!

Si am dori să vedem pe executorii acestei sentințe, pe conțiiunguri și pe jandarmii cu pene, venind să ia îndărăptă pământul dat românului, și muncit din moși în strămoși.

Dar să restabilim faptele.

Magnații unguri, atotputernicii stăpâni de eri ai gliei noastre, optând pentru cetățenia ungară, au fost expropriați prin legea pentru reformă agrară.

Tărânamea română, improprietăția a ajuns stăpân pe pământul nobilimei feudale maghiare, în baza legii și mai presus de acea-

sta, în baza dreptului cel mai natural de a stăpâni ceeace muncesc, și-a trăi liber pe pământul apărat cu sânge.

Optanții maghiari, nemai având puterea să țină în sclavia pământului pe român, neînțelegând glasul de libertate națională și economică a vremii, nevoind să știe de pierderea privilegiilor de clasă nobilitară, au dat Statul român în judecată Tribunalului arbitral dela Paris, compus din delegați ai Ligii Națiunilor.

Aveam până azi credința, că aceasta Ligă a Națiunilor, se ocupă numai de împiedecarea răboielor pe viitor între națiuni și nu, că încearcă a se amesteca în treburile interne ale unui Stat suveran.

Am ajuns oare Românie, o hotentoie sau cutare insulă australiană, unde numai întrebă nime pe indigeni că ce vor?

Iată-ne deci cu hotărirea acestui Tribunal în frunte cu un președinte japonez, cu judecători chinezi, americani, englezi și poate eschimoși, hotărând că pământul Ardealului și al Bănatului este a baronilor și grofilor din Ungaria, nu a țăranilor români.

Hm! Nu știm dacă trebuie să discutăm serios sau în glumă aceasta sentință?

Reprezentanții României au stabilit punctul nostru de vedere, că

expropierea, dictată de necesități vitale de existență și progres a poporului nostru, este o problemă de ordin și caracter intern, care aparține atribuțiunilor suveranității noastre naționale și unde nici un amestec strein nu are cuvânt nici o instanță externă de judecată nu are competență de a hotărî.

Teza juridică ungară, susține că expropierea efectuată prin reforma noastră agrară, înseamnă o licitudine a raporturilor noastre cu Ungaria deci România trebuie să plătească magnaților unguri expropriați, valoarea integrală a pământurilor expropiate.

Nu vom discuta o părere sau alta, căci știm un lucru. Fie din punct de vedere istoric, fie că în baza principiului libertății și deschiderii națiunilor, în care s'a dat lupta națiunilor timp de 5 ani, fie în urma faptului, că pământul unei țări este patrimoniul național a celor cari formează însuși Statul, o palmă de pământ românesc nu va mai forma proprietatea streină.

Am plătit cu destul sânge și sacrificii acest pământ, decât să mai dăm azi și aur streinului.

Și nu se va găsi în Țara Românească un singur guvern, care să ia la cunoștință asemenea sentințe dictate din afară, precum nu se va găsi o singură suflare, între Tisa și Carpați, care să nu își apere avutul național, în boala ori căror Tribunale și în contra ori căror procese ungurești

ale nemeșilor noștri cu řiretură de aur și cu blănuri de lup și panteră pe haine.

Procesul nostru cu Ungaria, l-a câștigat odată soldatul român, când a înfipă steagul pe cupola măiestosului palat de pe malul Dunării din Capitala Ungariei.

Altă judecată nu cunoaștem.

Dr. D. Gh.

INSEMNAȚI DE-O ZI

Cioclin

Până atunci, bănuielile nu m'au chinuit: erau ale mele, le cream cu închipuire, le măream sau le micșoram după puterea mea de rezistență.

Labirea-mi plătea vag, — înaintea, sau în urma „ei”, — ori, părăseau suletul meu în călătorii delicioase.

Mă simțeam iubit.. iubirea din zimbet răsare, la schințeata privire; și se termină printre privire la... scrumul iubirei.

Aici am terminat-o și, am rămas, scrumul, și uita morții, mă urmărește și de atunci...

„O caut dusă, în zarea sură,
Si par, un jalinic chip de lut,
Pe care visurile l fură,
Spre un liman necunoscut...“

(St. O. Iosif).

Văd înainte ce va fi!

— Pământul se creapă... cioclin intind foamea, sicriul s'așeză, prohodul umple patratul ceaușier, cu cântecile strani, — două inimi și... două lacrimioare și iau adio, dela acela, căruia cea mai frumoasă moștenire „sărăcia” i-a fost tovarășul de viață.

SEXTUS.

^{*) Fragment din romanul „Cioclin”, încă în lucrare.}

Situatia cultelor în Statul român

Discursul domului Vasile Goldiș, ministrul cultelor și artelor, rostit în luna Decembrie 1926 —

S'a urmat spre norocul țării noastre, în mod normal. În desăvârșita concordanță cu Constituția țării, s'a întocmit legea bisericilor ortodoxe române. Conform pregătirilor Constituției urmează acum să se facă și legea, care să stabilească raporturile dintre Stat și celelalte confesiuni ale țării. Guvernul actual al Majestății Sale se preocupă de această problemă. Legea în chestiune este anunțată chiar prin Mesaj, și vă pot asigura domnilor senatori, că proiectul acestei legi în curând va fi adus în deliberarea corpilor legiuitori, așa cum prevede Constituția.

Dom. Bîlțiu Aurel: Dar pe vremea liberalilor d-ta împreună cu mine ai fluierat această Constituție.

Dom. Vasile Goldiș, ministrul cultelor și artelor: Domnul Bîlțiu, eu pește tot nu știu fluiera. Sunt cu desăvârșire lipsit de acest dar artistic.

În chestia proiectului de sub între-

tuie o chestiune de conștiință politică pentru guvern. Nu mă feresc de publicitate, personal sunt chiar convins că oricare proiect de lege trebuie lăsat să fie discutat în cercuri cât mai largi, fiindcă niciodată nu se știe de unde poate să răsără vre-o nouă și fericită idee pentru soluționarea problemei, ce o intenționează vre-un proiect de lege. De aceea să fiți siguri, că proiectul de lege ce se va depune va fi rezultanta încercărilor de a se produce o căt mai desăvârșită înțelegere între guvern și confesiuni cu referire la stabilirea raporturilor dintre Stat și Culte. (Aplauze).

Să revin la legea bisericii ortodoxe. Se poate ca legea aceasta să aibă defecți. E greu de închipuit o lege perfectă. Poate chiar la discutarea ei să se scăpat din vedere oarecare momente, nu au fost urmărite toate dispozițiunile ei până la ultimele consecvențe, asemenea operă întimpină greutăți enorme. Numai aplicarea evidențiară evenualele omisiuni ori rătăciri. Se poate chiar ca o lege să fie perfectă în momentul promulgării sale, dar în scurt timp condițiunile vieții se schimbă și legea nu mai corespunde realităților. Astfel o fi-

și cu legea bisericii ortodoxe. În cadrul după aplicarea ei s'au și constatat unele defecți. La congresul național bisericesc, ținut în această sală cu vre-o două luni în urmă s'au spus mai vârtoș că legea aceasta spre pildă nu exclude înmixțiunile politice în viața bisericii, care ar trebui cu desăvârșire ferită de otrava politicianismului. Ultimile alegeri pentru corporațiunile bisericești n-au fost ferite de aceste regretabile înmixțiuni și toti ortodocxii cu tragere de inimă pentru biserică lor sunt îngrijorați de asemenea simptome și se preocupă chiar de remedii. Remedierea se prezintă însă foarte anevoieasă fiindcă mijloacele menite să asigure curățenia alegerilor bisericești trebuie să găsească sărăcă atinge într-un mic principiu de independență și autonomie a bisericii. Problema a rămas deci în discuție. E nevoie la rezolvarea unor asemenea chestiuni de multă răbdare, de înțelepciune și circumspecție. La timpul său, sunt convins, că conlucrarea tuturor, că buna înțelegere a tuturor celor care au dreptul și datorință să patroneze interesele bisericii, se vor găsi și se vor aplica îndreptările cuvenite.

Intru apărarea bisericii noastre strămoșești

Dela o vreme încoace îndreaptă contra bisericei ortodoxe o mulțime de atacuri, când în față, când pe căi ascunse.

Adveniștii și alte septe încep o propagandă neîngăduită, folosindu-se de indulgența guvernului.

Nu ne crășă nici celelalte culturi din țară.

Marii bărbați ai bisericei noastre, pentru a preveni aceste reale, de ani de zile se chibzuesc cum să asigure bisericei ortodoxe, dominante în Stat, o administrație și o organizare unitară, ca astfel să poată să apără în drepturile sale intemeiate pe tradiții și îndreptățiri istorice, spre a-și asigura rostul și chiomarea în viața statului național.

Pe aceste principii s'a bazat legea pentru unificarea și organizarea bisericei ort. române.

Foiletonul nostru arăta, cum au decursus discuțiile în Senat, când dl Vasilie Goldiș, ministrul cultelor și artelor, a sărit întru apărarea bisericei noastre.

Un recent decret, dat în acest senz din partea dlui ministru Goldiș, care a stârnit discuții și atacuri numeroase la adresa dsale, atât în presă cât și în Parlament;

spre a arăta greșala sau reavioața dușmanilor bisericei noastre, reproducem aici câteva date interesante, care ilustrează mai bine situația decât cuvintele:

Subvenția Statului

După emele oficiale, luate din bugetul 1923, subvenția statului, acordată anual diferitelor cul'e este următoarea:

Ortodoxilor, cari numără 12 milioane suflete, 350 milioane lei.

Unișilor (greco-catolici), cari împreună cu rutenii numără 1.386.000 suflete, 50 de milioane lei,

Protestanților (reformați, luterani, unitari), în total 1.060.000 suflete, 36.894.342 lei,

Musulmanilor, la 153.000 suflete, 4.619.112 lei.

Romano-catolicilor, cari numără 1.270.000 suflete, 20.665.818 lei.

Israelitilor, cari numără 1.030.000 suflete (230 mii în Transilvania și 800 mii în Vechiul Regat) 400 mii lei, acordării numai celor din Transilvania, întrucât cei din Vechiul Regat nu primesc subvenție.

Față de uniș, ortodocșii fiind de 9 ori mai mulți ar trebui să primească 450 milioane lei; față de protestanți, fiind de 12 ori mai mulți, li s'ar cuveni 446 milioane lei; față de musulmani fiind de 80 ori li s'ar cuveni 369 milioane și în realitate au primit 330 milioane lei.

Din cifrele de mai sus se vede așa dar, clar, că ortodocșii primesc,

în raport proporțional cu numărul sufletelor, mai puțin decât toate celelalte culte și că cei mai favorizați sunt unișii.

Episcopii

O. todocșii la 12 milioane de suflete au 18 episcopi: unișii la 1.386.000 de suflete au 4 episcopi, deci ortodocșii proporțional ar trebui să aibă 36; protestanții: reformați la 230 mii de suflete au 2 episcopi, luteranii la 358 mii de suflete au un episcop, și unitarii la 60 mii suflete au un episcop, proporțional ortodocșii ar trebui să aibă 40 de episcopi; romano-catolicii la 1.430.000 suflete au 5 episcopi (3 în Ardeal și 2 în Vechiul Regat) deci proporțional ortodocșii ar trebui să aibă 43 de episcopi; israeliții și musulmanii n'au episcopi, ci rabinii și hoge.

Așa dar și în această privință ortodocșii sunt nedreptățiti.

Statistică oficială ne mai arată că și în ce privește numărul canoniciilor sau consilierilor greco-catolici și romano-catolici întreg cu 60% îndrepățările față de numărul sufletelor, pe care le reprezintă și tot asemenea și în ce privește numărul protopopilor.

Salarizarea

Dar unde statistică oficială conține date cu desăvârsirea întristătoare pentru biserica noastră strămoșească e la capitolul salarizării preoților. Aici statistică ne spune, că preoții ortodocși cu seminarul inferior sunt salariați abia cu 250 lei lunar salariu de bază, cei cu seminarul superior cu 350 lei lunar, cei cu teologia academică sau cu titlurile de licențiați și doctori cu 500 și 600 lei lunar. Si statistică oficială ne aduce exemplul nominal următor: pe când părintele catolic Zomora din Alba-Iulia, celibatar are dela Stat o plată lunară de 16.140 lei, preotul ortodox-român Victor Uscăbescu din Munții Hălmagiu, care hrănește zece suflete, are o congruă dela Stat de abia 3415 lei lunar.

Exemplul acesta este într'adevăr cum nu se poate mai întristător pentru vitregia, cu care e tratat clerul ortodox față de cel minoritar sau catolic.

Parohii

Dacă într'adevăr sunt multe parohii, cari au îndrepățirea să existe, fiindcă credincioșii lor întrunesc un număr însemnat, apoi statistică ministerului cultelor ne arată că unișii (greco-catolicii) au parohii în jud. Păgăraș, bunăoară, la Rucăr cu 10 suflete, la Calbor cu 20 suflete, la Bobalți cu 82, la Ludișor cu 112, la Hurel cu 133, apoi în jud. Trei Scaune la Sf. Gheorghe cu 20 suflete, la Arcuș cu 30 și în Hunedoara la Goslău, Berin și

Sebeșul-Nou cu 2 sau 3 familii, iar reformații au deasemenea parohii la Crișcău, la Beinic, la Teiuș și Sântimbru tot numai cu două sau trei familii.

*

Am publicat aceste interesante date statistice oficiale, care ilustrează destul

de lipsede căt de nejustificate sunt plângerile celorlalte culte din țară contra măsurilor legale, pe care biserica strămoșească le ia, ca să-și asigure trăinicia și temeliile acestei instituții naționale, pavată de atâtea zeci de veacuri pentru păstrarea ființei noastre etnice.

M.

Dela „Reuniunea Femeilor Române“ din Arad

În colectele de Crăciun a Reuniunii Femei Române din Arad s'au făcut următoarele donații:

1. Colecta dnei A. dr. Ispravnic și Livia Mladin: Banca Victoria 10 mii, Casa de păstr. civ. Arad 2000, Banca Marmarosch 2000, Banca Gen. a județ. 1000, Casa Centr. de păstrare din Arad 1000, Casa de păstrare a jud. Arad 2000 Banca Com. Ung. din Pesta fil. Arad 2000, Casa de păstrare Centrală din Arad 200, Canca Jud. și Populară din Arad 2000, Cinema Apollo 600, Beru. Seidner și fiul 2000, Ponciera 1000, Alex. Doman 1500, Mairovitz 3000, Iad. text. Arădană 1000, Casa Agr. de păstr. 1500, Exploat. Păd. Hălmagiu 3000, Soc. Anon. Forest Lăoiaș 3000, Adler Andor 1000, Sig. M. Kornis 1000, Arădena 5000, Victoria sectia com. 5000, Agronomul 1500, Frații Neuman 1000, Banca cred. Transilvania 3000, Banca Agrară Timișoreană s. Arad 1000, C. Andrényi și Pii 3000, Banca Asociată Soc. Auon. 1000, Industr. text. Arădană 1000, Patria 2000, Ferestrăul Arădan soc. acții 1000, Banca Românească 4000, Ing. Rozvan 100, Uzinele electrice 2000, Calea fer. Arad-Podgoria 2000.

2. Colecta dnei L. Stoinescu: Dr. S. Ispravnic 1000, dr. C. Iancu 1000, dr. I. Marșieu 1000, dr. T. Pap 1000, dr. E. Micloș 500, dr. V. Hotărăan 500, dr. S. Miclea 300, dr. C. Lotai 500, dr. Șincai 200, dr. Bogdan 200, dr. I. Robu 100, dr. Hălmăjan 100, dr. Beles 300, dr. I. Borneas 1000, dr. A. Boțoc 300, I. Miron 500, Indiscrabil 100, dr. Sărbu 100, dr. E. Veliciu 100, dr. V. Avramescu 200, dr. S. Popovici 200, dr. R. Chicio 200, dr. I. Ursu 200, dr. Gh. Costa 100, dr. A. Stoinescu 200, Indiscrabil 200.

3. Colecta dnei Silvia Trimbiștoni: Electrica s. a. Nădlac 100, Industria de Steel Hunedoara 200, Kutsalek Aradul Nou 100, M. Cristea Bocság 200, Polychron s. a. Arad 100, Industria Sidefului s. a. Arad 100, dr. Rácz Arad 100, Franc. Treybul Arad 100, Ing. Srimbiton Arad 200 lei.

4. Colecta dnei A. Mincu: Schenker et. comp Sucurs. Arad 200, Nic. Batuța 100, A. Aronsohn 100, Rubinstein et. comp 100, Eger et. comp 100, Panaitescu 200, Halper 100, König și Levay 100, Indiscrabil 100, A. Gross 100, A. Miucu 100 lei.

5. Colecta dnei Cornelia I. Pop colectat în familie 3800 lei.

6. Banca Spiru Haret 1000 lei.

7. Donația Primăriei orașul 30.000 lei, Prefectura 20.000 lei.

8. Colecta școalei prim. No. 1 500 lei.

9. Colecta elevilor de școală prin M. Trimbiștoni și O. Cabdebo 270 lei. Dela petrecerea de Anul-nou 3100 lei și un porcel pentru contine școlară Reuniunea Femei Române fine să aducă cel mai vii mulțumiri tuturor nobililor datori și cea mai caldă recunoștință.

Rhenania nu poate fi evitată

PARIS, — Petit Journal înregistrând anumite informații apărute în presa străină cu privire la evacuarea Rhenaniei, arată că această chestiune se poate să fi fost luată în considerație în cursul convorbirilor dintre dl-nii Briand Stressemann la Geneva. La baza negocierilor era însă o oferire de sprijin financiar din partea Germaniei pentru stabilizarea situației din Franța. Aceste proiecte au eşuat însă și acum au fost depășite de faptele produse. Chestiunea e azi cu totul eclusă și distincțiuni în această privință nu ar putea reîncepe decât dacă Reich ar face propuneri noi. Întinzându-se asigură executarea anticipată a angajamentelor sale.

* PARIS, „Monitorul Oficial“ publică un răspuns scris al dlui Briand întrebările ce i-au fost adresate de dlputul Desjardins. Dl Briand declară că nu numai că n'a luat nici un sagajament în ultimele conversații de Geneva în privința evacuării anticipate a Rhenaniei, dar chestiunea aceasta nici n'a fost măcar discutată.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luati masa numai la restaurantul românesc „PALACE“, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. Serviciu punctual.

Di M. Teodorian Carada: Astă a spus și eu.

Di Vasile Goldiș, Ministrul Cultelor și Artelor: Dar dă ai adăgați, că ste foarte rău să se ceară așa multe suflete la înființarea nouilor parohii fiindcă prin aceasta suferă interese religioase ale credincioșilor. Când eu ori găsesc într-o parohie nouă o aproba, după cerere credincioșilor și cu avizul oficialui protopopesc, consiliul eparhial" iar art. 30 complecțează cele precedente în chipul următor: „Pentru înființarea unei noui parohii se cere la orașe un număr de cel puțin 400 familii, iar la satul de cel puțin 200 familii. În cazuri bine motivate, în mod excepțional se pot înființa parohii și sub acest număr de familii".

Di M. Teodorian Carada: Astă a spus și eu.

Di Vasile Goldiș, Ministrul Cultelor și Artelor: Dar dă ai adăgați, că

baterii legii și nicări nu am văzut din partea bisericii ortodoxe sau al vreunui reprezentant al ei vreun protest în contra articolelor, cari hotărăsc de înființarea noilor parohii. (aplauze).

Pentru luminarea desăvârșită a chestiunii este neapărat nevoie să cunoașteți domnilor senatori, exact textul referitor al legii. Vă cer deci scuzele, dacă voi recitați aci textul celor două articole din lege, cari hotărăsc de înființarea nouilor parohii. Art. 29 spune așa: „Prefacerea unei filiale în parohie și înființarea unei parohii noi o aprobă, după cerere credincioșilor și cu avizul oficialui protopopesc, consiliul eparhial" iar art. 30 complecțează cele precedente în chipul următor: „Pentru înființarea unei noui parohii se cere la orașe un număr de cel puțin 400 familii, iar la satul de cel puțin 200 familii. În cazuri bine motivate, în mod excepțional se pot înființa parohii și sub acest număr de familii".

Nu eu prin urmare și nici guvernul am hotărât lucrul acesta, domnule Carada, că biserica ortodoxă, când și-a făcut această lege.

Voci: Așa este!

(Va urma).

Până atunci însă legea este lege și trebuie pusă în aplicare nu deodată, integral, și în toate direcțiunile. Aplicarea ei se poate face numai treptat, poate va necesita ani mai mulți. Chiar textul legii prevede că ea nu se va putea pune în aplicare numai decât. De aceea în art. 45 se spune: „Până la aplicarea integrală a acestei legi, Ministerul Cultelor va continua a îndeplini, pe căt va fi necesitate, atribuțiile pe care le exercită în prezent în numele și pentru biserica ortodoxă română.

Iar în altă dispoziție a acestei legi se prevăd comisiuni mixte din partea guvernului și a bisericii, care să cantea a regula Punerea în aplicare a legii.

Deciziunea, care este obiect de discuție atât de vehementă din partea unor, nu este altceva, decât o zălă în seria acelor dispoziții și acțiuni, prin care se caută a se pune în mod normal și fericit în aplicare legea bisericii ortodoxe.

Și aici numai decât trebuie să subliniez cea dinăuntru greșală enormă a celorlora, care atacă cu adevărată patimă deciziunea ministerială din întrebare.

Ei zic, că ministerul — cu abaterea însăși dela legea bisericii — fixează el condițiile, între cari biserica ortodoxă română poate să înființeze parohii noi ori să prefacă filiale (parohii fără preoți, în parohii). În acest intenție amicul meu dl senator Carada întreba adineori dela aceasta tribună: „Cum vine ministerul să schimbe legea bisericii ortodoxe?“

Această întrebare evidențiază greșala inițială a protestatorilor. Deciziunea ministerială nu ea dispune unde, când, între ce condiții să se înființeze parohii ortodoxe. Guvernul a renunțat la dreptul acesta prin legea, care a asigurat bisericii ortodoxe autonomia în temeiul acestei legi biserica ortodoxă numai ea prin organele ei, exclusiv numai ea are dreptul să înființeze parohii când vrea, unde vrea, căle vrea, una, o sută, o mie. Și condițiile înființării de atârni parohii fără niște ministerul le stabilește ci însă și legea bisericească, pe care și-a dat-o biserica (aplauze).

Și nimenei, domnilor senatori, n'a silit biserica să-și fixeze condițiile ce și-au fixat. Am citit discuțiunile următoare în parlament cu prilejul des-

Importanta conferință a rectorilor

— Cercetarea dezideratelor studențești. — Hotăriri luate —

La ministerul de Instrucție a avut loc, Marti d. a. o importanță consătuire.

Au participat rectorii celor patru universități din țară, dnii: Ermil Panigrati (București); Bogdan (Iași); Drăgănescu (Cernăuți); Spacu și Minea (Cluj).

Au mai fost de față și dnii Enric Otetelesianu, secretarul general al ministerului și Marinescu, directorul general al Invățământului superior.

Conferința a fost prezentată de dl Ion Petrovici, ministrul instrucției publice.

S-au luate în discuție memoriul studenților cari cer între altele, să se aplice în universități „numerus clausus” și „numerus nullus”.

Aceste două chestiuni nepotând forma obiectul conferinței, s'a trecut peste ele.

S'a inceput apoi discuția asupra celorlalte cereri ale studenților, privitoare la cadavre, căminuri, concursurile asistenților și preparatorilor etc.

Cererile studenților aprobate

In ce privește chestia cadavrelor pentru disecție, s'a hotărât să se intervină din nou, pe lângă Comunitățile israelite din țară, ca să trimită cadavrele morților de la 4-lea grad de ruine, nereclamate.

S'a făcut în același timp constatarea că la facultatea de medicină din Iași sunt cadavre suficiente.

Germania nutrește intenții agresive contra Poloniei?

Varșovia. — Ziarul »Kuryer Warsaw» comentând chestiunea fortărilor din Estul Germaniei, constată că atitudinea Germaniei dovedește că ea neglijeează stipulațiunile existente în tratatul de la Versailles privitoare la desarmare, în consecință Germania nutrește în mod hotărât intenții agresive împotriva Poloniei. Cu toate că prin art. 80 din tratat, care impune Germaniei obligațiunea de a lăsa fortăretele sale — în starea actuală — adică în starea în care se aflau la data de 10 Ianuarie 1920; Germania face preparative care toate sunt îndrepătate împotriva păcii din Estul Europei.

Ziarul declară categoric că fortăretele Königsberg, Lözen și Glogova au

A doua chestie: pedepsele aplicate studenților vinovați de agitații antisemite.

S'a hotărât că, în cazul când aceste agitații vor începe cu desăvârsire să se ridice pedepsele aplicate studenților Dănușescu și Atanasiu din București, Sava și Sărbu din Cluj.

A treia chestiune: organizarea căminurilor.

S'a admis din nou, ca studenții să ia parte la conducerea acestor instituții.

A patra chestiune: excursiunile studenților.

S'a hotărât ca aceste excursiuni să se admită numai când au la bază un scop științific sau cultural și numai sub conducerea unui profesor, desemnat de minister, iar când se fac excursiuni în străinătate, sub conducerea unui membru al Senatului universitar respectiv.

A cincea chestiune: absolvenții școalelor comerciale și seminariilor.

S'a căzut de acord ca acești absolvenți să și poată desvolta cunoștințele la universitate după depunerea examenului de diferență.

A șasea chestiune: concursurile asistenților și preparatorilor.

In această privință s'a decis că facultățile respective să stabilească cu studenții soluțiile cari, apoi să fie aduse la cunoștință ministerului.

Celelalte chestiuni din membrul studenților, cum e cazul Rainer, n'au mai fost luate în discuție.

fost cu deosebire întărite la cursul ultimilor șase ani.

Afirmațiunile Germaniei, cum că aceste fortărețe ar trebui să servească în mod exclusiv la defensivă, sunt considerate de către ziar ca neadevarate. Königsbergul se astăză construit astfel încât poate rezista chiar focului artilleriei grele, putint proteja în același timp mari forțe militare. Nolle lucrări aduse fortăreței dela Königsberg sunt private ca necesare de a servi de centru al sistemului de fortificații al Prusiei Orientale. Rezultă clar din faptele citate, conchide ziarul, că, fortăretele Königsberg și Lötzen fortificate în același fel nu au de scop numai apărarea, ele trebând a servi ca bază de operație și aprovizionare a armelor germane în caz de război.

Nașterii Domnului. În comunele Bata și Vizma în curând vor reveni cei căjiți, ca și în comuna Curtici.

Teodor Pop cu soția Ana fost conducător al sectei baptiste, văd. Elena Dragoș și Elena Pop, din Slatina Buteiilor au revenit la fel.

De notat că acest Teodor Pop, înainte de a trece la baptiști, a fost Epitrop, cantor bisericesc și primar communal, adică a fost numărat între fruntași comunei. Dela reinvoarcere cercetează regulat sfânta biserică, cînd regulat dela început până la sfîrșitul serviciului divin.

Primul ministru român decorat de guvernul jugoslov

Dl Ciocan Antici, ministru Jugoslaviei a remis „Marele Cordon” al Ordinului „Karagheorgievici” dlui general Averescu prim-ministru și „Marele Cordon” al Ordinului „Vulturul Alb”, dlui Mitilineni ministru Afacerilor Străine. Tot odată ministru nostru la Belgrad dl Emanoil a remis Marele Cordon al „Stelei României” dlui Uzunovici, primul ministru jugoslov; cu această ocazie s'au schimbat și alte decorații de mai mică importanță.

Mihai Micuță și mama sa Ioana din Arăneag, s'au întors de curând la legea ortodoxă. Primirea lor solemnă în biserică s'a făcut la sărbătoarea

INFORMATIUNI

Corul Părnevenilor (Arad)

Cu plăcere luăm știre despre frumoasa inițiativă luată de preoții C. Turicu, F. Codreanu și prof. N. Biru, cărora le-a reușit a înființa un puternic cor bărbătesc din linerii țărani ai orașului nostru. Străduințele neobositale ale dlui prof. preot N. Biru, care și-a luat asupra sarcina dirigerii va avea strălucitul succs, reușindu-i să formeze corul din 50 persoane, care cu mare placere urmează instrucția.

Vom auzi de aci înainte mult bine și despre Părnevenii noștri.

Dela prefectura poliției Arad, secția militară

Înșinjare, lofi tinerii născuți în anul 1905 care au fost la recrutare în primăvara anului 1926, cu orașul Arad, făcând parte din Contingentul 1927 se vor prezenta imediat la Secția Militară din prefectura poliției Str. Mărășesti camere No. 2 parter, spre a primi ordinele de chemare în vederea incorporării lor sub drapel pe ziua de 1 Februarie a. c.

Tot odată se vor prezenta pentru ridicarea ordinelor de chemare și acei tineri născuți în anul 1905 cari au fost absenți la recrutare în orașul Arad.

P. prefect: Giulan, șeful sefului secției militare: G. Cardaș.

Judecarea dictatorului Pangalos

Atena — Eri a inceput procesul de înaltă trădare intentat fostului dictator Pangalos.

Tradiționalul bal costumat al „Reuniunel femeilor române” din Arad se va ține anul acesta la 29 Ianuarie în saloanele hotelului „Crucea Albă”.

Greva ziaristiilor unguri din Oradea

Oradea. — Ziaristi din Oradea dela „Nagyvárad Napló” cu ziua de eri au declarat greva. Președintele sindicatului, dl Gheorghe Perédy, a fost chiamat la inspectoratul muncii pentru a se încerca o conciliere. Se speră că vor ajunge la o împăciuire.

Duma Arzen, condamnat la 6 ani închisoare

In coloanele ziarului nostru ne-am ocupat la finul său de cazul Duma, care a omorât pe conducătorul tehnic al uzinelor de gaz, din Arad.

Tribunalul a desbătut chestia, și găsindu-l vinovat pe Duma, pentru cauza de omucidere cu precuțetare, l-a condamnat la 6 ani închisoare grea.

Se aproape gripe spaniolă și de noi

Din Seghedin (Ungaria) se anunță că serviciul sanită al orașului a primit până acum 120 cazuri de gripă spaniolă anunțate prin organele ei. În deosebi a făcut mari ravagii între rândurile armatei.

ULTIMA ORĂ

DL general Averescu despre remanierea guvernului

BUCUREȘTI. — DL general Averescu a primit reprezentanții presei și fiind de față și deputați din partidul poporului, a declarat că guvernul este mai tare ca oricând, și știrile din ziare sunt neseroioase și lipsite de orice temeuță.

Se crede că, cu plecarea dlui Manoilescu la vre-un consulat, li va lua locul dl Hanibal Teodorescu.

Manoilescu, subsecretarul de stat va fi numit consul?

BUCUREȘTI — Unele ziare din Capitală par a fi informate că dl Manoilescu subsecretar de stat, intenționează să părăsească actualul său post și intenționează să se plaseze la vre'un consulat din străinătate.

Intre Mexic și Statele-Unite

LONDRA. — Ziarul »Daily Telegraph« anunță că, în New-York, se agravează situația, față de Mexic. Se așteaptă în scurt timp intreruperea legăturilor diplomatice între aceste două state.

Prințul Mihai la Rapallo

BUCUREȘTI. — Principele Mihai însoțit probabil de Principesa mamă Elena, a plecat la Rapallo, pentru secură durată, spre a se recrea.

Se așteaptă întoarcerea Altețelor Lor în țară peste zece zile.

Agenți bolșevici formează bande înarmate la Nistrul

BUCUREȘTI. Se confirmă știrea că guvernul a fost informat despre formarea unor bande înarmate, de către agenți bolșevici, în scopul de a ataca comunele din apropierea Nistrului.

Si ultimile atacuri au fost, cu siguranță — organizate tot din partea acestora. Guvernul a luate măsurile necesare pentru a se putea preveni, ori ce conflict.

Atacul dela Cadrilater

BUCUREȘTI. Ministerul de Externe, așteaptă rezultatul anchetei făcute, cu privire la cazul atacului din Cadrilater.

In cazul când acest atac a fost săvârșit de către comisari și cu bande izolate, guvernul va face demers pe lângă cel din Sofia, pentru a se da satisfacția cuvenită.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Deschiderea dela 14 Ianuarie 1927

Berlin	123.05
Amsterdam	207.45
New-York	518.75
Londra	2517.25
Paris	2062.50
Milano	2255 —
Praga	1534.50
Budapest	9065.—
Belgrad	912.59
București	277.50
Varșovia	57.50
Viena	7305.—

Valute

Napoleon	755.—
Mărci	45.50
Leva	1.35
Lire otomane	94.—
Lire sterline	910.—
Fr. rancezi	—7.65
Fr. elvețieni	36.50
Lire italiene	8.20
Drahme	2.20
Dinari	3.35
Dolari	189.—
Marca poloneză	21.—
Cor. austr.	27.50
Cor. ung.	27.—
Cor. cehoslov.	5.65.—

Atelierul de broderii, ţesături și cusături naționale al doamnelor Cristina Sabău

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confectioneză: Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, hingerie etc. Specialități de batiste. Bogat assortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiuni de modele pe pânză.

Dacă te dor picioarele sau făpile nu suferi și nu amâna îngrijiri
IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care toarnă
imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferi
rini picioare ghețe comode.

279

Direcția Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calo-
rie înaltă, cu căruia ajutor putem ca în timpul de pescării a lumi-
nă, încălzii, pregăti mâncăruri, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiile
necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muciul Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în
ce privesc comenzile etc.

Haine (blouse) croșetate,
veste, Poule-uri, ciorapi, mănuși, șaluri
elegante de mătase, tricouri (indispens.)
se capătă pe lângă prețuri convenabile la
SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6.
Arad. 245

Regatul României
Prefectura județului Arad :: Ser-
viciul Financiar și Economic

No. 530—1927. 414

Publicație.

Se aduce la cunoștință publică,
că pentru imprimarea Monitorului Județean, pentru imprimarea
și furnizarea imprimatelor regis-
trilor și lucrărilor de compactorie
necesare Prefecturei Județului din
Arad, în ziua de 21 Februarie a.
c. la orele 10 a. m. se va ține
licitație publică cu oferte inchise
în biroul Serviciului Financiar
și Economic în conformitate cu art.
72 și următorii, din legea asupra
contab. publice.

Caietul de sarcini se poate vea
de la biroul Serviciului Finan-
ciar și Economic în zilele de lucru
între orele 11—13 din zi.

Arad, la 12 Ianuarie 1927.

Prefect: (ss) Boneu,

Sef. serv.: (ss) Stanca.

Primăria comunei Mișca.
No. 22—1927. 513

Publicație.

Primăria comunei Mișca ține
licitație publică în ziua de 15
Februarie 1927 la ora 12 referitor
la închiderea corridorului dela
locuința notarului și provederea
acelei coridoare cu geamuri și uși.

Caietul de sarcini se poate vea
de la biroul notarului.

Licitatia se va ține cu oferte
inchise și sigilate în conformitate
cu art. 72—83 din legea asupra
contab. publice.

Mișca, la 12 Ianuarie 1927.

Primăria.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Primăria comunei Mișca.

No. 22—1927. 513

Publicație.

Primăria comunei Mișca ține
licitație publică cu oferte inchise
și sigilate pe ziua de 15 Februarie
1927 la ora 10 a. m. referitor la
cumpărarea unei lunte pe seama
comunei cu capacitate de circa
5 mări metri.

Licitatia se va ține în conformitate
cu art. 72—83 și următorii din
legea asupra contab. publice.

Mișca, la 12 Ianuarie 1927.

Primăria.

România
Primăria comunei Șeitin
Jud. Arad -- Plasa Pecica.

No. 32—1927. 504

Publicație.

Primăria comunei Șeitin publică
licitație minuendă pe ziua de
22 Februarie 1927 la orele 10
a. m. pentru vânzarea unui cal
scos din serviciu, apoi pentru:

cumpărarea lor 3 tauri de
prăsilă, 8 vieri de prăsilă, 1 cal
cărăușia com., 1 căruță pe arcuri
cu acoperiș,

furnizarea nutrețului pentru ani
malele de prăsilă și pentru caii
comunei,

lucrări de faur, rotar, curelar
etc. pentru potcovirea caiilor, re-
pararea trăsurilor, harnășamen-
telor, repararea și construirea
podurilor din comună și hotăr
împreună cu fântâniile com.,

furnizarea scândurilor și pie-
trilor pentru trecători (podele) pe
străzi, poduri și fântâni și pentru
diferite necesități mărunte gospo-
dăriei com.,

furnizarea petroleului pentru
luminarea străzilor, primăriei și
a edificiilor aparținătoare pri-
măriei.

Mișca, la 12 Ianuarie 1927.

Primăria.

Primăria comunei Mișca.
Nr. 22—1927. 513

Publicație.

Primăria comunei Mișca ține
licitație publică în ziua de 15
Februarie 1927 la ora 11 a. m.
pentru furnizarea lemnă de foc cl.
l-a pe seama Primăriei, notarului
și scoalei Primărie de Stat.

Licitatia se va ține cu oferte
inchise și sigilate în conformitate
cu art. 72—83 din legea asupra
contab. publice.

Mișca, la 12 Ianuarie 1927.

Primăria.

Cititi Cuvântul Ardealului!

Primăria comunei Mișca.
No. 22—1927. 513

Publicație.

Primăria comunei Mișca ține
licitație publică în ziua de 15
Februarie 1927 la ora 12 referitor
la închiderea corridorului dela
locuința notarului și provederea
acelei coridoare cu geamuri și uși.

Caietul de sarcini se poate vea
de la biroul notarului.

Licitatia se va ține cu oferte
inchise și sigilate în conformitate
cu art. 72—83 din legea asupra
contab. publice.

Mișca, la 12 Ianuarie 1927.

Primăria.

Condițiile de licitație se pot
vedea zilnic în biroul notarial.

Licitatia se va ține în confor-
mitate cu legea contab. publice
cu oferte inchise și sigilate,
cari se vor înainta primăriei
până în ziua licitației, când se
va depune și un vadiu de 10%
după suma oferită în numerar
ori în hârtii de valoare.

Şeitin, la 5 Ianuarie 1927.

Primar: (ss) Gheorghe Păcurar.

Notar: (ss) Micu.

România
Tribunalul Arad, Sec. Pers. Ju-
ridice

No. Pj 14—1926/4. 507

In cauza Reuniunei de înmor-
mântare din Aradul-Nou.

Decisiune

Prin sentința No. 41 din 6
Noemvrie 1926, Tribunalul Arad
a acordat pers. jurid. a Reuniunei
de înmormântare din Aradul-Nou
și a fost înregistrată sub No. 105
în registrul pers. jurid. dela Tri-
bunalul Arad cu:

Titlu: Reuniune de înmormântare
din Aradul-Nou.

Scopul asociației: A da
ajutorare de înmormântare urma-
șilor în lipsa acestora tutorilor,
sau curatorilor au unui membru
decedat.

Sediul: Aradul-Nou.

Data constituției: 7 Iunie 1925.

Actul pe temeiul căruia s'a
obținut pers. jurid. Sentința Trib.
Arad, No. 14/926 din 6 Noemvrie
1926.

Numele persoanelor care com-
pun organele de direcție și ad-
ministrație. Președinte: Iosif Ness
econom. Vicepreședinte: Ioan Gil-
bert, croitor. Grefier: Fidelio
S. I. serv.: (ss) Stanca.

Principe, dir. școlar. Cassar;
Knop blânăr. toți cetățeni
și domiciliați în Arad.

Direcția Reuniunei de
înmormântare din Aradul-Nou
somează ca decizunea de
în termen de 15 zile să o
rezile în Monitorul Oficial, în
Cuvântul și Cuvântul Arde-
al, iar exemplarele rep. ale
să le prezinte Tribunul Arad,
Sec. pers. jurid.

Arad, la 17 Noemvrie 1926
(ss.) Dr. Sever Barbura,
președinte.

(ss.) Tiucra, grefier
Pentru conformitate:
Indiscutabil.

Regatul României
Prefectura Județului Arad
viciul Financiar și Econo-
mic.

Nr. 489—1927.

Publicație.

Se aduce la cunoștință publică
că pentru furnizarea alor 5
goane lemne de foc necesă
al vicilor dependente de Prefec-
tura Județului Arad, în ziua 4
Februarie 1927 la orele 10
se va ține licitație publică
cu oferte inchise în biroul Se-
lui Financiar și Economic
formitate cu art. 72 și un
din legea asupra contab. publice.

Caietul de sarcini se po-
deea în biroul Serviciului

ciar și Economic în zilele
cioase între orele 11—13.

Amatorii vor depune
cu înaintarea ofertei și o
de 10% din sumă oferită.

Arad, la 12 Ianuarie 1927.

Prefect; (ss)

S. I. serv.: (ss) Stanca.

Dacă aveți nevoie de

Imprimeria Județului S. A. Ar